

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงิน เพื่อการเกษียณของ Generation Z
ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

THE FACTORS INFLUENCING FINANCIAL PLANNING FOR RETIREMENT AMONG
GENERATION Z IN BANGKOK AND METROPOLITAN REGION

กานต์วรรณ ใจเกรียงไกร¹

ดวงทอง ลากเจริญทรัพย์²

Kanwan Jaikriengkrai

Toungtong Lapcharoensap

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) ศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ 2.) ศึกษาทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ และ 3.) ศึกษาปัจจัยด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2540-2546 ซึ่งมีอายุระหว่าง 20-26 ปี หรือกลุ่ม Generation Z ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงิน เพื่อการเกษียณของ Generation Z ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย พบว่า 1.) เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณแตกต่างกัน 2.) กลุ่ม Generation Z ที่มีทักษะทางการเงินมีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ด้านบุคคลที่ให้คำแนะนำหรือปรึกษาเรื่องการลงทุนวัตถุประสงค์หลักในการลงทุน และสัดส่วนในการออมเงินและการลงทุนต่อรายได้ และ 3.) กลุ่ม Generation Z ที่มีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ด้านบุคคลที่ให้คำแนะนำหรือปรึกษาเรื่องการลงทุนวัตถุประสงค์หลักในการลงทุน และสัดส่วนในการออมเงินและการลงทุนต่อรายได้

คำสำคัญ : การวางแผนการเงิน; การเกษียณ; Generation Z

¹ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

The objectives of this research were to study demographic factors that influence retirement financial planning, to investigate financial skills that impact retirement financial planning and to examine factors related to personal risk awareness affecting retirement financial planning. The research sample consisted of 400 people from Generation Z in Bangkok and metropolitan region born between 1997 and 2003 aged 20 to 26 years, which were selected by purposive sampling. The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and Chi-Square analysis.

The research findings were as follows: 1.) the difference of gender, age, education level, and monthly salary have varying effects on retirement financial planning; 2.) Generation Z with a correlation with retirement financial planning, particularly in terms of individuals providing investment advice or consultation on primary investment objectives and the proportion of income allocated for savings and investments; and 3.) Generation Z groups with personal risk awareness have a correlation with retirement financial planning, especially in relation to individuals providing investment advice or consultation on primary investment objectives and the proportion of income allocated for savings and investments.

Keyword : Financial Planning; Retirement; Generation Z

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลให้ค่าครองชีพและราคาสินค้าเพิ่มขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นด้วย การวางแผนการเงินเป็นสิ่งสำคัญในการเผชิญกับปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต แนะนำว่าควรเริ่มต้นสร้างนิสัยการออมตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อบ่มเพาะวินัยทางการเงิน และในวัยทำงานควรวางแผนการเงินให้เหมาะสมโดยการออมเงินตามเป้าหมายและจัดสรรรายจ่าย และในช่วงเกษียณอายุควรมีการวางแผนการเงิน เพราะรายได้ที่ลดลงและค่าใช้จ่ายยังคงมีอยู่หรือเพิ่มขึ้น การจัดการรายได้เพื่อการออมหรือการลงทุนในอนาคตเป็นสิ่งสำคัญ

โดยเฉพาะ Generation Z ที่เกิดในยุคเทคโนโลยี ควรมีการวางแผนการเงินอย่างยิ่งเพื่อความมั่นคงทางการเงินในอนาคต

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เห็นได้ว่าเรื่องของการวางแผนทางการเงินเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม เงินเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน จึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงิน เพื่อการเกษียณของ Generation Z ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปใช้แก้ไขปัญหาทางการเงิน และการวางแผนการเงินให้เกิดความคุ้มค่าในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ
2. เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงิน เพื่อการเกษียณ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณที่แตกต่างกัน
2. ทักษะทางการเงินมีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ
3. การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร
บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 20-26 ปี ที่มีภูมิลำเนาหรือผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 963,984 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2565)
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ตัวแปรอิสระ คือ
ด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับเงินเดือน
ทักษะทางการเงิน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน
การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล
ตัวแปรตาม คือ

พฤติกรรมการวางแผนการเงิน เพื่อการเกษียณ ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินและลงทุน วัตถุประสงค์ในการออมเงินและลงทุน รูปแบบการออมและการลงทุน ระยะเวลาในการออม และการจัดสรรเงินลงทุน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

4. ขอบเขตระยะเวลาในการวิจัย

เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน มิถุนายน – สิงหาคม 2566

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

The Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) (อ้างอิงใน ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556, หน้า 6) ได้นิยาม ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) หมายถึง การตระหนักรู้ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญความชำนาญ ทักษะคิด และพฤติกรรม ในลักษณะที่มีผลให้บุคคลเกิดการตัดสินใจทางการเงินที่ดี และในที่สุดจะช่วยส่งผลให้บุคคลมีสุขภาพทางการเงินที่ดี

การวัดทักษะทางการเงินตามแบบของ OECD แบ่งโครงสร้างการวัดเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านพฤติกรรมทางการเงิน และด้านทัศนคติทางการเงิน แต่ละด้านมีคะแนนสูงสุด 7 คะแนน 9 คะแนน และ 5 คะแนน ตามลำดับ และทั้ง 3 ด้านรวมกันเป็นคะแนนทักษะทางการเงิน ซึ่งมีคะแนนเต็ม 21 คะแนน องค์ประกอบแต่ละด้านมีคำถามย่อยซึ่งเป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อทักษะทางการเงินของบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

อุทัยวรรณ จรุงวิภู (2558) ได้กล่าวถึง ความเสี่ยงส่วนบุคคล (Personal Risk) ว่าเป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อบุคคลแต่ละคน โดยเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่จะเป็นที่บุคคลจะสูญเสียทางเศรษฐกิจหรือมีรายได้ลดลง มีค่าใช้จ่ายพิเศษเพิ่มขึ้นหรือสูญเสียทรัพย์สินต่างๆ ซึ่งความเสี่ยงต่างๆ เหล่านี้อาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ได้จำแนกความเสี่ยงส่วนบุคคลไว้ดังนี้ 1.) ความเสี่ยงด้านสุขภาพ (Health Risk) 2.) ความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (Premature Death Risk) 3.) ความเสี่ยงด้านการมีอายุที่ยืนยาว (Old Age Risk) 4.) ความเสี่ยงด้านหนี้สิน (Liability Risk) 5.) ความเสี่ยงด้านทรัพย์สิน (Property Risk) 6.) ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย (Safety Risk) 7.) ความเสี่ยงด้านการลงทุน (Investment Risk) และ 8.) ความเสี่ยงด้านอาชีพ (Employment Risk)

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (6W1H)

Philip Kotler, 1999 (อ้างอิงใน พัชรภรณ์ เมธีการย์, 2561, หน้า 12-13) ได้กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์ให้ทราบถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคเป็นการวิจัยหรือค้นหาเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ซื้อหรือการใช้ของผู้บริโภคโดยใช้คำถามช่วยในการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค คือ 6W1H ซึ่งการศึกษาค้นคว้านี้ได้ประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นกรอบการศึกษา ดังนี้

- ใครเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินหรือลงทุน (Who) เช่น ตัวเอง ครอบครัว ผู้ให้คำแนะนำ ผู้เชี่ยวชาญในการลงทุน เป็นต้น
- อะไรเป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการออมเงินหรือลงทุน (What) เช่น เพื่อเพิ่มมูลค่าทรัพย์สิน เพื่อเตรียมเลี้ยงชีพหลังเกษียณ เพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน เป็นต้น
- เมื่อไหร่ที่ต้องการใช้เงินหรือออมเงิน (When) เช่น ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว เป็นต้น
- ที่ไหนเหมาะสมสำหรับการออมเงินหรือลงทุน (Where) เช่น ตลาดหลักทรัพย์ กองทุนรวม ธนาคาร อสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น
- ทำไมต้องออมเงินหรือลงทุน (Why) เช่น เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ เพื่อการเตรียมค่าใช้จ่ายในอนาคต เพื่อลดความเสี่ยงในอนาคต เป็นต้น
- วิธีการออมเงินหรือลงทุนอย่างไร (How) เช่น การลงทุนในหุ้น การซื้อกองทุนรวม การซื้ออสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลธิชา บุญรอด (2560) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทประกันชีวิตในเขตกรุงเทพมหานคร

ศิวัช กรุณาเพ็ญ (2560) ได้ศึกษา ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y

เบญญาภา ภาสน์ภานิต (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินเพื่อวัยเกษียณของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดเพชรบุรี

ศุภกานต์ คันทธา (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารพาณิชย์ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ณัฐมน เพิ่มสุข (2562) ได้ศึกษา ทักษะทางการเงินส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงิน ของกลุ่มวิชาชีพครู ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วรัญญา มุสิกรักษ์ (2565) ได้ศึกษา ทักษะทางการเงินที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงินของประชาชนกลุ่มวัยทำงานในจังหวัดเชียงราย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา

ประชากร ได้แก่ กลุ่มคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2540-2546 ซึ่งมีอายุระหว่าง 20-26 ปี หรือกลุ่ม Generation Z ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 963,984 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม โดยจะแบ่งคำถามเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามคัดกรอง เพื่อคัดกรองกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับเงินเดือน ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 3 ทักษะทางการเงิน คำถามที่ใช้วัดระดับทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้คำถามมาตรฐานของ OECD ซึ่งจะแบ่งการวัดทักษะเป็น 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้พื้นฐานทางการเงิน (Financial Knowledge) พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) และทัศนคติทางการเงิน (Financial Attitude)

ส่วนที่ 4 การตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล เป็นคำถามในลักษณะการประเมินตนเองเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล ลักษณะคำถามเป็นแบบคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 5 ข้อมูลการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินและลงทุน วัตถุประสงค์หลักในการออมเงินและลงทุน รูปแบบการออมเงินและลงทุน ระยะเวลาในการออม และการจัดสรรเงินลงทุน ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended)

การสร้างเครื่องมือ และการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษางานวิจัย เอกสาร รวมถึงแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ศึกษามาพัฒนาแบบสอบถามในการวิจัยและข้อคำถามเกี่ยวกับหัวข้อวิจัยในแต่ละข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาว่า แบบสอบถามมีความครอบคลุม มีความสอดคล้องกับเนื้อหา รวมถึงสำนวนภาษาที่ใช้ ให้มีความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำเพื่อให้ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (item objective congruence index: IOC)

5. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีค่าระหว่าง 0.6-1.0 และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการตรวจสอบ

6. ความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษา ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถาม (try-out) จำนวน 40 ชุด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.919 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 มีอายุ 25 ปี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.7 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 377 คน คิดเป็นร้อยละ 94.3 มีระดับเงินเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4

ข้อมูลทักษะทางการเงิน

โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับทักษะทางการเงินคะแนนสูง (มากกว่า 14 คะแนน)มากที่สุด จำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5 รองลงมา มีระดับทักษะทางการเงินคะแนนปานกลาง (6-14 คะแนน) จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5

ข้อมูลเกี่ยวกับการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านสุขภาพ มากที่สุด รองลงมาอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ คือ ความเสี่ยงด้านการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร, ความเสี่ยงด้านอาชีพ, ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการดำรงชีวิต, ความเสี่ยงด้านการลงทุนที่จะไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวัง, ความเสี่ยงภัยจากการมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเกษียณอายุ, ความเสี่ยงด้านทรัพย์สิน, และความเสี่ยงด้านหนี้สิน

ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาเรื่องการลงทุนด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 มีวัตถุประสงค์หลักในการลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์จากเงินออมและลงทุนมากที่สุด จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 มีวิธีการออมเงินและลงทุนด้วยการฝากเงินกับสถาบันการเงินมากที่สุด จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 มีระยะเวลาที่ท่านเลือกในการออมและลงทุนในระยะกลาง (1-5 ปี) มากที่สุด จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 และมีสัดส่วนเงินออมและลงทุนต่อรายได้ ร้อยละ 25 มากที่สุด จำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 85.3

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการวางแผนการเงิน เพื่อการเกษียณของ Generation Z ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมกรรมการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของ Generation Z พบว่า กลุ่ม Generation Z ส่วนใหญ่ศึกษาเรื่องการลงทุนด้วยตนเองมากที่สุด มีวัตถุประสงค์หลักในการลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์จากเงินออมและลงทุน มีวิธีการออมเงินและลงทุนด้วยการฝากเงินกับสถาบันการเงิน มีระยะเวลาที่ท่านเลือกในการออมและลงทุนในระยะกลาง (1-5 ปี) และมีสัดส่วนเงินออมและลงทุนต่อรายได้ ร้อยละ 25 มากที่สุด สอดคล้องกับ Sladek และ Grabinger (2014) กล่าวว่า Generation Z ตระหนักในคุณค่าของเงินและ

ระมัดระวังเรื่องการใช้เงิน ดังนั้นเมื่อมีความต้องการอยากได้สินค้า Generation Z จะสืบค้นหาข้อมูลทั้งจากในอินเทอร์เน็ต การอ่านรีวิว หรือการได้ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของจริงหรือในโลกเสมือน เพื่อทำการเปรียบเทียบข้อมูลและประเมินถึงความคุ้มค่า และเป็นทางเลือกการลงทุนที่ดีที่สุดก่อนตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกานต์ คันธา (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ผลวิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมการออมเงิน อันดับ 1 คือการออมเงินในรูปแบบเงินฝาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญา มุสิกรักษ์ (2565) ได้ศึกษา ทักษะทางการเงินที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงินของประชาชนกลุ่มวัยทำงานในจังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะทางการเงิน รูปแบบการออม และความมั่นคงทางการเงิน และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของประชาชนกลุ่มวัยทำงานในจังหวัดเชียงราย ผลวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะทางการเงินในระดับมาก มีรูปแบบการออมในบัญชีเงินฝากสูงที่สุด

ระดับทักษะทางการเงินของ Generation Z พบว่า กลุ่ม Generation Z ส่วนใหญ่มีระดับทักษะทางการเงินคะแนนสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวัช กรุณาเพ็ญ (2560) ได้ศึกษา ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะและพฤติกรรมการออมระดับทักษะทางการเงิน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการออมของคน Gen Y โดยอ้างอิงแนวคำถามระดับทักษะทางการเงินของ OECD และธนาคารแห่งประเทศไทย ผลวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนทักษะทางการเงินอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญญาภา ภาสณภษิต (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินเพื่อวัยเกษียณของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดเพชรบุรี ผลวิจัยสรุปได้ว่า ทักษะทางการเงินคะแนนอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐมน เพิ่มสุข (2562) ได้ศึกษา ทักษะทางการเงินส่งผลต่อความมั่งคั่งทางการเงิน ของกลุ่มวิชาชีพครู ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่งคั่งทางการเงินของกลุ่มวิชาชีพครู ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะทางการเงินอยู่ในระดับสูง

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของ Generation Z พบว่า ทักษะทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ของ Generation Z ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา บุญรอด (2560) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทประกันชีวิตในเขตกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยสรุปได้ว่า 1.) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกรูปแบบการฝากเงินกับสถาบันการเงิน มีการออมทุกเดือน มีระยะเวลาการออมเป็นระยะกลาง (1-10ปี) 2.) ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่พนักงานที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย

ต่อเดือนน้อยจะเลือกรูปแบบการออมโดยซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต มีการออมหรือลงทุนในสัดส่วนที่มาก มีระยะเวลาในการออมหรือลงทุนที่ระยะสั้น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือ การยอมรับความเสี่ยง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวัช กรุณาเพ็ญ (2560) ได้ศึกษา ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะและพฤติกรรมการออม ระดับทักษะทางการเงิน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการออมของคน Gen Y โดยอ้างอิงแนวคำถาม ระดับทักษะทางการเงินของ OECD และธนาคารแห่งประเทศไทย ผลวิจัยสรุปได้ว่า คะแนนระดับการออมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับการออมปานกลาง มีคะแนนทักษะทางการเงินอยู่ในระดับสูง มีระดับความตระหนักรู้เกี่ยวกับการวางแผนเกษียณอายุในระดับสูงมาก สำหรับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการออมของคน Gen Y พบว่า พฤติกรรมทางการเงิน ความรู้ทางการเงิน ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการวางแผนเกษียณอายุ และทัศนคติทางการเงิน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.) จากการวิจัยพบว่า กลุ่ม Generation Z ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณแตกต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานที่มีบริการด้านการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ควรมีบริการวางแผนทางการเงินให้กับผู้ที่ต้องการคำปรึกษาที่หลากหลาย และตรงตามความต้องการของแต่ละบุคคล

2.) จากการวิจัยพบว่า ทักษะทางการเงิน และการตระหนักถึงความเสี่ยงส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ของ Generation Z ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ดังนั้น กลุ่ม Generation Z ควรคำนึงถึงความรู้ความเข้าใจในทักษะทางการเงิน และเรื่องของการวางแผนการออม และลงทุนเพื่อการเกษียณ ในสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.) ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกและละเอียดครอบคลุมมากขึ้น และนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ของ Generation Z ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ช่วยลดปัญหาเศรษฐกิจ

2.) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะ กลุ่ม Generation Z ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เท่านั้น จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของกลุ่ม Generation Z ในพื้นที่อื่นๆ ซึ่งอาจมีความแตกต่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำมากขึ้น และสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชลธิชา บุญรอด. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทประกันชีวิตในเขตกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐมน เพิ่มสุข. (2562). *ทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความมั่งคั่งทางการเงินของกลุ่มวิชาชีพครูในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). *รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2556*. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2566, จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/fi-survey-report.html>
- เบญญาภา ภาสณภาษิต. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินเพื่อวัยเกษียณของพนักงานบริษัทเอกชน ในจังหวัดเพชรบุรี*. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- พัชรภรณ์ เมธีการย์. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของธุรกิจการจำหน่ายเครื่องสำอางผ่านเฟซบุ๊ก*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วรรณญา มุสิกรัตน์. (2565). *ทักษะทางการเงินที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงินของประชาชนกลุ่มวัยทำงานในจังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศิวัช กรุณาเพ็ญ. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภกานต์ คันทา. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารพาณิชย์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2565). *สถิติประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ*. ค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2566, จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/>
- อุทัยวรรณ จรุงวิภู. (2558). *การบริหารความเสี่ยงสำหรับบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย.